

Jeg beklager, om man ved Betragtningen af disse Forhold skulde komme ind paa minutst at faae opgjort, hvorvidt de eller de i Samfundet, det eller det Aktieselskab tjente lidt Mere eller Mindre ved, at den eller den Lold-sats blev hævet. Jeg tror, at det var en yderst forkastelig Vej til Underjogelse af disse Forhold. Naar det ærede Medlem fremdeles tror, at Byerne saaledes ere begunstigede i Forhold til Landbruget, og ikke mener, at det vilde være heldigt, om den store Industri skulde blomstre op, fordi han tror, det vilde ske paa Agerbrugets Befolning, saa kan det jo ikke nytte at fremkomme med slige Betragtninger over, hvilken Stemning man er besjælet af i saa Henseende. En kan holde af eller være passioneret for det Jydskke og Sunde ved Landbruget, medens en Anden kan sværme for det livlige Liv i Byerne osv., En kan have Diet aabent for Jaren ved den pludselige Sammenhobning af Mennesker i Byerne, en Anden finde, at det er Tegnet paa Fremskridt, men det gaar ikke an at standse Naturens Lov paa det Omraade; Fremskridtet maa tilfredsstilles. Naar Agerbruget ikke kan beskjæftige Overfludsbeholdningen, saa fremtvinges der et Proletariat paa Landet, men man fremkalder ikke et Proletariat ved en fornuftig Revision af sine Loldlove, fordi det ligger i disse Loves Magt at fremme Industrien i en eller anden Retning. Hvis Industrien er god og sund, kan den modtage Overfludsbeholdningen, men hvis man umuliggjør Industrien at modtage den Overfludsbeholdning, der nødvendigvis maa fremkomme, skaber man et Proletariat paa Landet. Det er et fuldstændigt Postulat af det ærede Medlem, at den arbejdende Befolkning i de store Byer nødvendigvis skal blive til et Proletariat, og det modsiges paa det allerbestemteste netop ved den store og blomstrende Industri. Man har mange feile Forestillinger i saa Henseende, men den nøgterne og virkelige Betragtning af disse Forhold vil altid komme til, at hvor Industrien er sund, hvad enten den er stor eller lille, er der ikke noget Proletariat ud over, hvad der nødvendigvis maa være i det menneskelige Samfund, hvor Bøer og Affkummet altid danner sig som Proletariat; men Glendigheden og Armoden bør modarbejdes, og den bør ikke fremkaldes hverken direkte eller indirekte derved, at man ikke har aabnet Næringsveie, som skabe Arbejde for Befolkningen.

Falbe-Hansen: Jeg har den samme Anskuelse med Hensyn til det Tekniske i det foreliggende Forslag, som er bleven udtalt fra forskjellige Sider. Ogsaa jeg maa udtale min Anerkjendelse for den Dygtighed,

hvormed dette Arbejde er udført; ogsaa mig forekommer det, at Finantsadministrationen har Været af det foreliggende Forslag. Jeg vil dog tillade mig at rejse en lille Anke med Hensyn til de Forberedelser, de Forarbejder, der ere gaaede forud for Forslaget. I et Forslag som dette ere de fleste eller en stor Mængde Sætter af industriel Betydning, og det er da selvfølgelig af Bigtighed, at man ogsaa kjenner det, som man vil indvirke paa, at man ogsaa kjenner vore Industriforhold; det er af Bigtighed, naar man vil give en Industri Beskyttelse, give beskyttende Sætter, at man da veed, at der er en Industri af den Art, og at det er en Industri, der ogsaa fortjener Beskyttelse, at den har saa megen national-økonomisk og social Betydning, at den er Beskyttelse værd. Vi have i saa Henseende ligesom ogsaa det høie Landsting befundet os paa en noget løs Grund. Jeg fremkommer med denne Bemærkning af Hensyn til, hvad der er udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Chr. Hage), at Landstinget havde vallet noget i disse industrielle Sætter. Jeg antager, at en af Grundene hertil er, at man ikke fuldt har kjendt, ikke havt tilstrækkelige Oplysninger om Industriens Tilstand, at man har manglet en Industristatistik. Hvis en saadan havde været tilstede, er jeg overbevist om, at man ikke ialtsald paa flere Punkter havde viist sig vaklende. Man kan paa visse forskjellige Exempler paa, at man af Hensyn til efterhaanden fremkomne statistiske Oplysninger om Industrien har forandret sin Beslutning. Jeg vil heller ikke rette nogen Anke imod den høitærede Finantsminister, fordi en saadan Statistik ikke er tilbeiebragt; der kan jo have stillet sig Hindringer ivoien, som jeg ikke kjenner, og jeg skal indrømme, at det er et betydeligt og vanskeligt Arbejde. Jeg gjør kun opmærksom derpaa, fordi det forekommer mig, at naar saadanne Oplysninger ikke foreligge, saa er Rigsdagen, hvis man paa et eller andet Punkt gaar en Industri for nær, hvis man paa et eller andet Punkt af Ujensdskab til Forholdene skulde træffe en berettiget Interesse, ikke Skyld deri, og jeg vil tillige fremhæve det, fordi jeg tror, at deraf følger, at det vilde være hensigtsmæssigt, om denne Loldlov, hvorledes den nu end kommer til at se ud, om ikke for lang Tid bliver underkastet en Revision, saa at vi til den Tid kunne se, hvilke Forandringer der bør ske i den. Min Indvendning imod Manglen af en Statistik rammer ikke alene en Industristatistik, men ogsaa et andet Punkt, nemlig en Omsetningsstatistik. Der er i det foreliggende Forslag en Mængde Tilfælde, hvor der foreslaas Ompostinger,